PSİKOSOSYAL BOYUTLARIYLA

# AFETLER VE DİN

**Editörler**
İhsan Çapcıoğlu - Fatma Çapcıoğlu – Rüveyda Çınar

TESAM
Ekonomik ve Siyasal Araştırmalar Merkezi
Center for Economic, Political and Strategic Research

nobel

**PSİKOSOSYAL BOYUTLARIYLA AFETLER VE DİN**

Editörler: İhsan Çapcıoğlu - Fatma Çapcıoğlu – Rüveyda Çınar

Tesam Kitaplığı No.: 34
ISBN: 978-625-6748-17-0
E-ISBN: 978-625-6748-16-3
Basım Sayısı: 1. Basım, Ekim 2023

© Copyright 2023, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 40340
Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.ne aittir.
Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik
ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.
Nobel Akademik Yayıncılık, 2011 yılından beri "tanınmış uluslararası yayınevi" statüsündedir.

Genel Yayın Yönetmeni: Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Genel Yayın Koordinatörü: Gülfem Dursun -gulfem@nobelyayin.com-

Sayfa Tasarım: Tarkan Kara -erdal@nobelyayin.com-
Redaksiyon: Selma Günaydın -selma@nobelyayin.com-
Yayına Hazırlayan: TESAM
Kapak Tasarım: Mehtap Asiltürk -mehtap@nobelyayin.com-

**Kütüphane Bilgi Kartı**

**Çapcıoğlu, İhsan., Fatma, Çapcıoğlu., Çınar, Rüveyda.**
**Psikososyal Boyutlarıyla Afetler ve Din** / İhsan Çapcıoğlu, Fatma Çapcıoğlu, Rüveyda Çınar
1. Basım, VIII + 680 s., 16,5x24 cm. Kaynakça var, dizin yok.
ISBN: 978-625-6748-17-0
E-ISBN: 978-625-6748-16-3
1. Afetler 2. Psikoloji 3. Sosyoloji 4. Din

**Genel Dağıtım**

**ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.**
**Adres:** Bahçekapı Mh. 2465 Sk. Oto Sanayi Sitesi No:7 Bodrum Kat, Şaşmaz/ANKARA
**Telefon:** +90 312 278 50 77 - **Faks:** 0 312 278 21 65
**Sipariş:** siparis@nobelyayin.com- **E-Satış:** www.nobelkitap.com - esatis@nobelkitap.com
www.atlaskitap.com - info@atlaskitap.com

**Dağıtım ve Satış Noktaları:** Alfa, Kırmızı Kedi, Arkadaş, D&R, Dost, Kika, Kitapsan, Nezih, Odak, Pandora, Prefix, Remzi

**Baskı ve Cilt:** Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Tic. Anonim Şirketi / Sertifika No.: 46519
Beytepe Köy Yolu No.: 3 06800 Bilkent-Çankaya/ANKARA

# İÇİNDEKİLER

**Önsöz** ..... V

**Giriş**
**AFET ALGISI VE DİN**

**Dinlerde Afet Algısı** ..... 3
*İsmet Eşmeli*

**Din Temelli Afet Algısı Üzerine Nicel Bir Araştırma** ..... 25
*Şeyma Nur Aksaç, Ali Aksaç*

**Birinci Bölüm**
**AFETLER TANRI TASAVVURLARI VE DİN**

**Tanrı Tasavvuru ve Afetler** ..... 51
*İbrahim Halil Dündar*

**Kur'ân'da Allah Tasavvuru ve Afetlerin İlahi Rahmet İçerisindeki Yeri ve Anlamı** ..... 69
*Metin Özdemir*

**Tanrı Algısının Afetleri Anlamlandırma Üzerindeki Etkisi** ..... 87
*Ayça Yıldırım*

**İkinci Bölüm**
**AFETLER RİSK/KRİZ DURUMLARI VE DİN**

**Kadercilik Risk Algısı ve Afetler** ..... 111
*Mustafa Macit*

**Doğal Afetlerde Kriz Yönetimi ve Din** ..... 129
*Sebile Kartal, Erkan Perşembe*

**Afetler İnsan Hakları ve Din** ..... 145
*Emine Gümüş Böke*

**Üçüncü Bölüm**
**AFETLER BAŞA ÇIKMA STİLLERİ VE DİN**

**Afetlerle Başa Çıkma Yöntemi Olarak Din ..... 169**
*Halil İbrahim Özasma*

**Afetlerin Olumlu Etkisi Var Mıdır?: Kahramanmaraş Depremleri Örneği ..... 193**
*Ayşe Burcu Gören*

**Dördüncü Bölüm**
**TARİHSEL SÜREÇTE AFETLER VE DİN**

**İslam Tarihinde Afetler ..... 221**
*Halide Aslan, Tuğba Aslan*

**VI.-XV. Yüzyıllar Arasında Orta Çağ İranı'nda Meydana Gelen Depremler ..... 237**
*Özkan Dayı*

**IX.-XV. Yüzyıllar Arasında Horasan'da Meydana Gelen Depremler ..... 247**
*Kurban Durmuşoğlu*

**Beşinci Bölüm**
**AFET DENEYİMLERİ MANEVİYAT VE DİN**

**Afetzedelerin Sele Dair Deneyimleri: Kastamonu Bozkurt Örneği ..... 261**
*Nurhibe Büşra Er, Erkan Perşembe*

**Deprem Deneyimi Yaşamış Bireylerde Manevi İyi Oluş ..... 287**
*Muhammed Tosun*

**Altıncı Bölüm**
**AFETLER YENİ MEDYA VE DİN**

**Afet Zamanlarında Sosyal Medya ve Yeni Spiritüel Arayışlar ..... 311**
*İhsan Çapcıoğlu, Merve Bahadur*

**6 Şubat 2023 Depremleri Sonrası Basında Aleviler ..... 335**
*Hilal Nur Şenol*

**Yedinci Bölüm**
**AFET EDEBİYATI VE DİN**

**Köşe Yazılarında Enkaz Alanlarının Kutsal Mekâna Dönüştürülmesi ..... 357**
*Hasan Ali Yılmaz*

**Söylencebilimde Depremle İlgili Unsurlar.....375**
*M. Fatih Demirdağ*

**19. ve 20. Yüzyıl Arap Edebiyatında Doğal Afet Algısı.....387**
*Mohamadou Aboubacar Maiga*

**Sekizinci Bölüm**
**AFETLER DEZAVANTAJLI GRUPLAR VE DİN**

**Afetlerde Dezavantajlı Gruplar ve Din.....411**
*Mustafa Naci Kula*

**Afetlerde Kadın Deneyimleri: Dini Norm ve Toplumsal Dinamikler Çerçevesinde Derinlemesine Bir Analiz.....433**
*Nefide Yüce*

**Dokuzuncu Bölüm**
**AFETLER SUÇ VE DİN**

**Afetler Suç ve Din İlişkisi.....451**
*Ahmet Özalp*

**Suç ve Din İlişkisi Bağlamında Afet Olgusunun Değerlendirilmesi.....467**
*Bahar Akpınar*

**Onuncu Bölüm**
**AFETLER ÇEVRE SORUNLARI VE DİN**

**Antroposen Çağ'da Çevresel Sorunların Küreselleşmesi Çerçevesinde Artan Afetler ve Din.....487**
*Nihat Oyman*

**Doğal Afetler Zorunlu Göç ve Çevre Mülteciliği.....503**
*Ramazan Çınar*

**On Birinci Bölüm**
**AFETİN ANLAMLANDIRILMASI EĞİTİM VE DİN**

**Afetin Sosyal İnşası: Afetlerin İnsan Fiillerinden Kaynaklı Olduğuna Dair Kur'an Söyleminin Analizi.....517**
*Doç. Dr. Sıddık Ağçoban*

**Sekülerleştirici Bir Unsur Olarak Deprem.....543**
*Cemal Özel*

**Din Eğitimi Temelinde Afetler ve Ölüm-Yas Eğitimi.....561**
*Vahdeddin Şimşek*

**On İkinci Bölüm**
**AFETLER İNSANIN SORUMLULUĞU VE DİN**

**Depremlerde İnsanın Rol ve Sorumluluğu: Kur'an Ayetleri Üzerinden Bir İnceleme.....591**
*Filiz Orhan Çağlayan*

**Takdir-Tedbir Bağlamında Kur'an'ın "Sünnetullah" İlkesi .....607**
*Maksut Çetin*

**On Üçüncü Bölüm**
**AFETLER YARDIM KURULUŞLARI VE DİN**

**Seküler Bir Sistemde İnanç Temelli Kuruluşların Afete Müdahale ve İyileştirme Çalışmalarına Katılımı: Amerika Birleşik Devletleri Örneği .....621**
*İhsan Çapcıoğlu, Fadime Apaydın*

**Spiritus Versus Calamitas: Afetlerde Gönüllü Eylemlerin Motivasyonlarının Manevi Yönleri .....645**
*İndira Akhmetova, Ali Rafet Özkan*

**Afet Bölgelerindeki Uluslararası Yardım Kuruluşlarından World Central Kıtchen'nin Faaliyetleri: Elbistan Örneği.....659**
*Mehmet Davut Çoştu*